

Дев'ятнадцяте вересня

Класна робота

**Орфограми в коренях,
префіксах, суфіксах і на
межі значущих частин
слова**

Будова слова

основа

корінь

префікс

суфікс

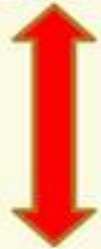
закінчення

ПРЕ-

✗ Вказує на вищу міру ознаки

✗ **ПРЕ-**

ДУЖЕ

ПРИ-

Вказує на

приєднання

наближення

неповноту дії

ПРИ- : ПРІРВА, ПРІЗВИЩЕ, ПРІЗВИСЬКО

Що писати ПРЕ- чи ПРИ-?

Не турбуйся, друже.

Префікс **ПРЕ-** пиши завжди замість слова " дуже ".

Хто премилый – дуже милый,
престарий – дуже старий.

ПРІзвище, **ПРІ**звисько пишеться з І,

Бо від слова «ПРОзивати»,

ПРІрва теж пишеть із І,

Бо від слова «ПРОривати».

Префікс **ПРИ-** пиши тоді, коли мусиш щось зробити:

Принести мамі води

чи гачок прибити.

ПРИ- тоді іще напишемо, коли вкаже він наближення: прибережний, приморський, прикордонний, приміський.

ПРЕвелебний, **ПРЕ**подобний,

ПРЕосвящений і **ПРЕ**стол –

Це винятки – чотири слова,

Бо батьківщина їх – старослов'янська мова.

Вибери слово, яке вживається тільки з
з префіксом **пре-**

пр(е, и)морський

пр(е, и)мудрий

пр(е, и)солити

Вибери слова, у яких має вживатися префікс **пре-**

пр_красний

пр_буття

пр_бережний

пр_гарний

пр_завзятий

пр_погано

ПРЕФІКСИ С-, З-

ПЕРЕД

К, П, Т, Х, Ф

ЗАВЖДИ ПИШИ ПРЕФІКС **С-**

С КИНУТИ
ПАЛАХНУТИ
ТЕРТИ
ХОПИТИ
ФОРМУВАТИ

З ВАРИТИ
МІШАТИ
СИПАТИ
ЧЕСАТИ
ШИТИ

ПРЕФІКСИ

РОЗ- БЕЗ-
ЗАВЖДИ ПИШИ
З БУКВОЮ

З-

РО **З** ПИСАТИ
РО **З** БИТИ
РО **З** 'ЇХАТИСЬ

БЕ **З** ВОДНИЙ
БЕ **З** КРИЛИЙ
БЕ **З** КРАЙЇ

Установіть відповідність

- А. ...пекти, ...кликати
  - Б. ....будити, ...дерти
  - В. ро..танути, бе..межний
  - Г. ...мити, ..шити
  - Д. ро..клад, бе..зубий
  - Є. ...палити, ..худнути
1. префікс з-
  2. префікс с-
  3. префікс роз-, без-

Чергування звуків ГОЛОСНІ

у відкритому
складі

-о-, -е-

печі
ночі
порогу
голова
несу
село

у закритому
складі

-і-

піч
ніч
поріг
голівка
ніс
сільський

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ

ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ
НАГОЛОСОМ

НЕ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ
НАГОЛОСОМ

→ ЗМІНА ФОРМИ СЛОВА
→ ДОБІР СПОРІДНЕНИХ СЛІВ

ПЕРЕВІРКА ЗА
СЛОВНИКОМ

СЕЛÓ-СÉЛА
РОЗУ́МНИЙ-РО́ЗУМ

КАЧАН, ГОНЧАР

-Е- ПИШЕТЬСЯ

ЯКЩО СУМНІВНИЙ
ЗВУК **ВИПАДАЄ**

У БУКВОСПОЛУЧЕННЯХ
-ЕРЕ-, -ЕЛЕ-

КВІТЕНЬ-КВІТНЯ

ТЕРЕН, ЛЕЛЕКА

Чергування звуків приголосні

[Г]

нога
ріг

— [З]

нозі
на розі

— [Ж]

ніженька
ріжок

[К]

рука
рік

— [Ц]

руці
у році

— [Ч]

рученька
річний

[Х]

муха
вухо

— [С]

мусі
у вусі

— [Ш]

мушка
вуско

Прочитайте пари слів.
Назвіть звуки, які в них змінюються.

Слово – слів.

Школа – шкільний.

Нести – ніс.

Рука – ручний.

Дорога – дорозі – доріжка.

Вухо – у вусі – вушко.

Ходити – ходжу.

Подовження
приголосних

звуків
ЗНАНН

Я

ЖИТТЯ

КОЛОС

СЯ

1.В іменниках середнього
роду

із закінченням я

ТЕРПІННЯ, ВЕСІЛЛЯ,
ПЛАТТЯ,

ЧИТАННЯ, ЗІЛЛЯ,
ЗНАЧЕННЯ

2. У деяких іменниках
чоловічого і жіночого
роду
із закінченням я

СУДДЯ,
ІЛЛЯ,
СТАТТЯ,
РІЛЛЯ

2. В орудному відмінку (ким?
чим?)

іменників жіночого роду, які
закінчуються на 1 приголосний

СІЛЬ^{звук} – СІЛЛЮ

крім б, п, в, м, ф, р.

НІЧ – НІЧЧЮ

ПОДОРОЖ –

ПОДОРОЖЖЮ

!

Але після 2

приголосних:

РАДІСТЬ –

РАДІСТЮ

ВІЧНІСТЬ –

Але після б, п, в, м, ф,

р

ВІЧНІСТЮ

КРОВ –

КРОВ`Ю

МАТІР –

4. У різних формах дієслова

лити

та споріднених дієсловах

ЛЛЄТЬСЯ,

ДОЛЛЄШ,

ЛЛЄШ

4. У

БОВВАНТИ; ССАВЕЦЬ,

ССАТИ,

ОВВА, ЗРАННЯ,

СПРОСОННЯ,

ЛЯНИЙ,

ПОПІДТИННЮ,

ПОПІДВІКОННЮ.

Подвоєння
приголосних
звуків

БЕЗ +
ЗУБИЙ =
БЕЗЗУБИЙ

Дві однакові приголосні
можуть

збігатися на межі ...
1) Префікса і

кореня:

БЕЗ + **З**БРОЙНИЙ

=**БЕЗЗ**БРОЙНИЙ

ВІД + **ДАТИ**=

ВІДДАТИ

2) Двох
префіксів:

ВОЗ + З+
ЄДНАТИ=
ВОЗЗ`ЄДНАТИ

3) Кореня і

суфікса:

СОН + **Н** = **СОННИЙ**

ГОДИНА + **НИК** =

ГОДИННИК

4) Двох
суфіксів:
ПИСЬМ + ЕН + НИК +
ПИСЬМЕННИК

ІМ`Я + ЕН + НИК + ІМЕННИК

! АЛЕ - СВЯЩЕНИК

5) Кореня і постфікса

СЯ:

НІС + СЯ + НІССЯ

РОЗ + РІС + СЯ =

РОЗРІССЯ

б) двох
коренів:

ЮНИЙ + НАТУРАЛІСТ =
ЮННАТ

СПОРТИВНІ + ТОВАРИ =
СПОРТТОВАРИ

Дві **НН** пишуться
у прикметниках з суфіксом

енн,

що надає слову значення

«дуже»

ШИРОЧЕННИЙ,
ЗДОРОВЕННИЙ,
СТРАШЕННИЙ

Дві **НН** пишуться
у прикметниках з наголошеними
суфіксами **анн, янн, енн,**
Що означають неможливість
або можливість здійснення
НЕЗРІВНЯННИЙ,
НЕПРИМИРЕННИ
Й,

Вибери слова, у яких має відбуватися
подвоєння букв

воз_ 'єднати

від_ати

лист_я

навча_ня

обійст_я

Розподіли слова

Збіг однакових
приголосних

сонний

знаряддя

знання

письменник

навчання

незліченний

Подовження
приголосного

Спишіть слова, вставляючи пропущені букви. Усно поясніть правопис цих слів.

**В..рба, к..лимок, б..рсук, с..стра, р..
балка, з..зуля, черв..нь, кл..новий, м..чі,
гр..би, л..сти, с..юз, с..рпи, з..мля, дер..во,
к..жух, з..рно, тер..н, бр..ніти, р..зумний.**

A decorative vertical border on the left side of the page, featuring a variety of colorful flowers including white, yellow, blue, and orange blossoms, along with green leaves and orange buds.

Дякую за увагу!